

Para Politikası Alanında Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Studies Conducted in the Field of Monetary Policy

ÖZET

Bu çalışmada Web of Science veri tabanından 1994-2023 yılları arasındaki para politikası alanında yapılan çalışmalar ile ilgili üretilen 204 tane makaleye ulaşılmış olup, elde edilen veriler ile bibliyometrik analizler yapılmıştır. Veri setinde 84 dergide bulunan 560 yazarın 38 tanesi tek araştırmacı olarak katkı sağlamıştır. Kaynakçaların etkisi de incelenmiştir. Yayınların yıllara göre dağılımına bakıldığında en yüksek makale sayısıyla 2022, 2021 ve 2020 yıllarında ulaşıldığı saptanmıştır. Kelime bulutu analizi ile de "humans", "economic development", "China", "policy", "carbon dioxide", "public policy", "uncertainty", "renewable energy", "economics", "fiscal policy" kavramlarının merkezde olduğu görülmüştür. Plos One ve Environmental Science and Pollution Research International'ın alanda en etkili dergiler arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca Alola A.A, Ahmad M., Ahmed Z., Apergis N., Bhowmik R., Cao Y., Caraiani P., Chen Y., Cheng S., Demary M.'nin en fazla yayına sahip yazarlar arasında olduğu ve kurumlarından ise Kerman Shahid Bahonar Üniversitesi, Jilin Üniversitesi ve Uluslararası Para Fonu'nun ilk sıralarda olduğu saptanmıştır. Alanda en çok iş birliği yapan ve en fazla katkı sağlayan ülkenin ise Çin olduğu görülmüştür. Bu çalışma sonucunda, para politikası alanındaki eserlerin farklı açılardan betimlenerek, araştırmacılar için rehber olduğu ileri sürülebilir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, para, ekonomi

ABSTRACT

In this study, 204 articles on studies conducted in the field of monetary policy between 1994 and 2023 were accessed from the Web of Science database, and bibliometric analyzes were conducted with the data obtained. Of the 560 authors in 84 journals in the data set, 38 contributed as sole researchers. The impact of bibliographies was also examined. Looking at the distribution of publications by years, it was determined that the highest number of articles was reached in 2022, 2021 and 2020, respectively. With word cloud analysis, the concepts of "humans", "economic development", "China", "policy", "carbon dioxide", "public policy", "uncertainty", "renewable energy", "economics", "fiscal policy" are at the center. It has been observed that. Plos One and Environmental Science and Pollution Research International have been found to be among the most influential journals in the field. In addition, Alola A.A, Ahmad M., Ahmed Z., Apergis N., Bhowmik R., Cao Y., Caraiani P., Chen Y., Cheng S., Demary M. are among the authors with the most publications and institutions. Kerman Shahid Bahonar University, Jilin University and the International Monetary Fund were found to be in the first places. It has been observed that the country that cooperates the most and contributes the most in the field is China. As a result of this study, it can be claimed that the works in the field of monetary policy are described from different perspectives and serve as a guide for researchers.

Keywords: Bibliometrics, money, economy

GİRİŞ

Küreselleşme, ulus devletlerin ekonomi içindeki rolünün araştırılması ile birlikte, ulusal ekonomi politikalarının yeniden düzenlenmesini gerektirmiştir. Genellikle kısa vadeli sermaye girişi çıkışlarının yoğun olduğu ekonomilerde, küreselleşmenin negatif etkilerinden kurtulabilmek için ekonomi politikalarında düzenlemeler gerekli olmuştur. Bu düzenlemeler, daha çok para politikasını ilgilendirdiğinden para politikası alanında yapılmaktadır (Çetin, 2016).

Merkez bankaları para politikasını mevcut para politikası araçlarını kullanarak yönetir. Piyasada sadece paranın olduğu bir ortamda merkez bankası piyasadaki para arzını kontrol ederek para politikasını yönetebilmektedir. Ancak ekonominin gelişmesi ve para arzının merkez bankası tarafından kontrol edilmesi para politikasının etkinliğinin yüksek olmamasını sağlamıştır (Eğilmez, 2012).

Finansal sistemdeki istikrarsızlıklar, finansal piyasaları istikrara kavuşturmak için para politikası araçlarını ve merkez bankası müdahalesini gerektirir. TCMB'nin para politikası uygulamaları ve bu doğrultuda politikalar uygulayarak fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmekten taviz vermeden finansal istikrarı sağlamayı hedeflediği görülmektedir (Tanınmış Yücememiş ve ark., 2015).

Türkiye 2001 yılı krizinden sonra serbest kur rejimine geçmek ve para politikası çerçevesi olarak enflasyon hedeflemesini seçmişti (Akkaya ve Gürkaynak, 2012). Fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak isteyen merkez bankaları birçok karmaşık para politikası aracını kullanmak zorunda kalmıştır (Gertler ve Karadi, 2011). Bu nedenle

Şenol Çelik¹

Aysen Şimşek Kandemir²

How to Cite This Article

Çelik, Ş. & Şimşek Kandemir, A. S. (2023). "Para Politikası Alanında Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(70):3930-3940. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH.AS.73703>

Arrival: 16 September 2023

Published: 30 November 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Doç.Dr., Bingöl Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootehni Bölümü, Bingöl, Türkiye

² Doç.Dr., Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet MYO, Kocaeli, Türkiye

ulusal para otoriteleri kendi iç dinamikleriyle ilgili nedenlerden dolayı geleneksel olmayan yeni para politikası araçları geliştirmeye başlamışlardır (Serel ve Özkurt, 2014). Kara'nın (2012) çalışmasında, ekonomik kriz sırasında ekonomik aktivitede güçlü bir daralmanın, sermaye akışlarında ani bir duruşla her zaman aynı anda meydana geldiği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, oldukça kısa vadeli ve istikrarsız bir finansal ortamda, ekonominin küresel risk iştahındaki ani değişimlere karşı dayanıklılığının artırılması gerektiğine dikkat çekiyor ve daha esnek bir para politikası yaklaşımının önemini gösteriyor.

Türkiye'de 2010 yılından itibaren etkin bir şekilde kullanılmaya başlanan faiz koridoru sistemi ile enflasyon arasındaki ilişki, Carrion-i Silvestre ve Kim Dukpa Perron (2009)'un orijinal birimi olan Ocak 2003-Aralık 2014 dönemine ait aylık veriler kullanılarak incelenmiştir. Maki (2012) tarafından yapılan çoklu yapısal kırılma deneyi ve çoklu analiz, yapısal kırılmalara eş bütünleşme analizi uygulanarak incelenmiştir. Araştırma sonuçları, Para Politikası Kurulu'nun (PPK) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) borçlanma ve borç verme faiz oranlarına ilişkin kararlarının enflasyon ve parasal faktör kompozisyonu üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Ekonomi ve para politika konusuyula ilgili yapılmış bibliyometri çalışmalara rastlanılmıştır (Çizmecioğlu ve Akman, 2021; Haydaroğlu, 2022; Tekin, 2023).

Bu çalışmanın amacı, ülke ekonomileri istikrarında önemli rol oynayan para politikası konusunda son 30 yılda yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılmasıdır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Materyal

Araştırma verileri, Web of Science veri tabanında yer alan, 1994-2023 zaman aralığını kapsayacak şekilde toplam 204 makaleye ulaşım sağlanmıştır. Tarama sonuçları, veri kümesindeki dergilerin geçerliliği, makalelerin genel alıntı ağı, en sık kullanılan kavramlar, kelime bulutları, trend konular, kelime ağı haritaları, kelime tema haritaları, yazarın ülkesi, ülkeye göre makale sayısına bağlı olarak, yazarlar, üniversiteler ve ülkeler arasındaki işbirliği verileri, her ülkenin ağ erişimi ve bilimsel üretkenliği aracılığıyla toplandı.

Araştırma sürecinde erişilen makalelere ilişkin sonuçların üretilmesi amacıyla R-Studio programı kullanılmıştır. R-Studio programı üzerinden "bibliometrix" paketi paketi çalıştırılmıştır ve "biblioshiny" isimli komut kullanılmıştır (Aria ve Cuccurullo, 2017).

Yöntem

Bibliyometri çeşitli yayınların veya eserlerin konu, yazar vb. gerekli bilgilerinin niceliksel analizinin gerçekleştirilmesidir. Bibliyometri kelimesinin etimolojik kökeni de bunu doğrulamaktadır (Şişik, 2022).

"Bibliyometrik analiz" kavramı ilk kez 1922 yılında Cambridge Üniversitesi'nde ders vermekte olan E. Wyndham HULME tarafından kullanılmıştır ve "Belge Sayma Yoluyla Bilim ve Teknoloji Süreçlerinin Aydınlatılması" manasında yararlanılmıştır. Bibliyometri denince akla gelen ilk kişilerden biri olan Pritchard (1969) bahsi geçen terimi istatistik ve matematik yönlerini içeren kitapların diğer iletişim ortamlarına uyarlanması olarak tanımlamaktadır.

Bibliyometrik kavramlar, yazılı iletişim şekillerine matematiksel ve istatistiksel yöntemler uygulanarak niceliksel nitelikleri sınıflandırmak ve analiz etmek için uygulanır. Bu bağlamda bibliyometri, bilimsel araştırma gibi büyük ölçekli bilgi kaynaklarının incelenmesi ve mevcut bilginin genişletilmesi gibi süreçlerin analiz edilmesi amacıyla kullanılmaktadır (Bozca, 2022).

Bibliyometrik analiz, bir araştırmacının araştırma konusuyula ilgili en çok atıf alan çalışmaları, en üretken ve etkili olan yazarlar, dergiler, kurumlar, ülkeler ve bu birimler arasındaki ilişki/iş birliğine dair görsel bir haritalama sunmaktadır (Kurutkan ve Orhan, 2018).

Bibliyometrik analiz yönteminde, ülkelere, üniversitelere, araştırma gruplarına, dergilere veya yazarlara göre yayınlar sınıflandırılarak bilimsel alan haritalama ve performans temelli analizler olmak üzere analiz teknikler kullanılmaktadır (Gaviria-Marin ve ark., 2019).

Bilimsel alan haritalama tekniği ise araştırma alanının yapısını ve belirli bir zaman dilimindeki gelişimine genel bir bakış sağlar. Bu teknik, ilişkisel ağlara dayalı bir çalışma alanından elde edilen bilgilerin analiz edilmesine ve görselleştirilmesine yardımcı olur (Noyons ve ark., 1999). Bilimsel haritalama sürecinde ortak yazar (co-author), kaynakça eşleşmesi (bibliographic coupling), ortak kelime (co-word), birlikte bulunma (co-occurrence) ve ortak atıf (co-citation) analizleri ve ilişki ağlarına ait görseller bulunmaktadır (Egghe ve Rousseau, 2002; van Eck ve Waltman, 2022; Henriksen, 2016; Hu ve Zhang, 2015; Khandelwal, ve ark., 2022).

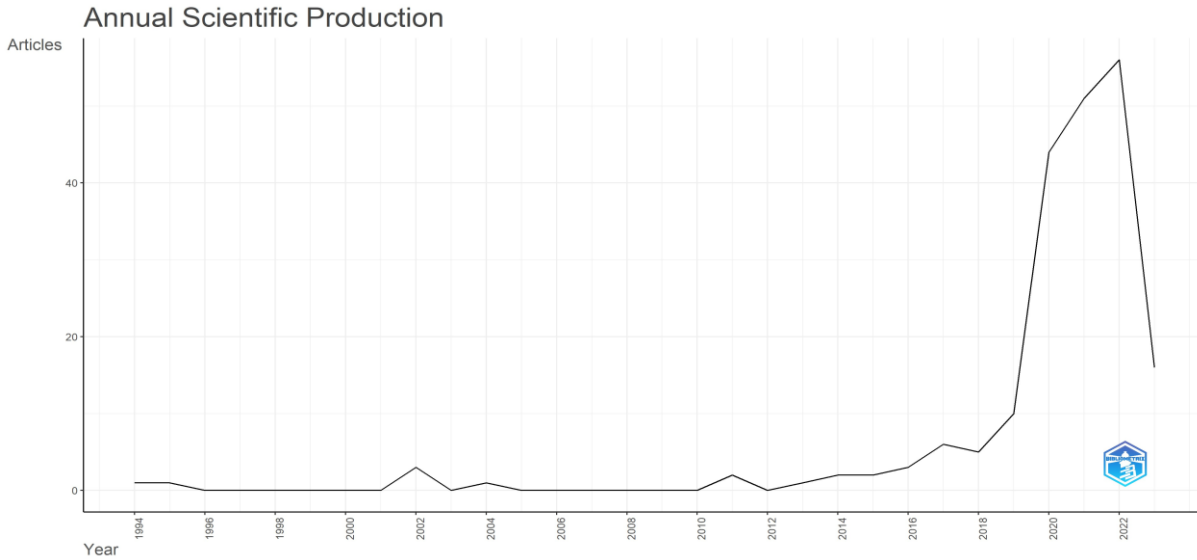
BULGULAR VE TARTIŞMA

Para politikası konusunda yapılan çalışmalar çerçevesinde R programlama dilinde bibliometrix paketinin bir web arayüzü olan “biblioshiny” vasıtasıyla erişilen veriler doğrultusunda 1994-2023 yılları aralığını kapsayan dönemde, 84 yayında 204 tane makaleye ulaşılmıştır. Çalışma verilerinin istatistiksel yorumu Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1: Araştırma verilerine ait istatistikler

Veriler hakkında temel bilgiler	Sonuçlar
Zaman aralığı	1994:2023
Kaynaklar (Dergiler)	84
Dokümanlar (Makale sayısı)	204
Yıllık büyüme oranı %	10.03
Anahtar Kelimeler Artı (ID)	166
Yazarların Anahtar Kelimeleri (DE)	589
Yazarlar	560
Tek yazarlı makale sayısı	38
Tek yazarlı toplam doküman sayısı	40
Doküman Başına Ortak Yazar sayısı	2.92
Karşılaştırma çalışması sayısı	1
Tarihi makale sayısı	1
Makale sayısı	201
Derleme sayısı	1

Tablo 1’de görüldüğü gibi para politikası çalışmalarında yayınlanmış 204 makaleye Web of Science veri tabanından ulaşılarak çalışmaya devam edilmiştir. 560 yazardan 38’i alana tek yazarlı olarak katkıda bulunmuştur. Veri setinde ilgili alanda 84 dergi bulunmaktadır. Bu dergilerdeki ortak yazar sayısı makale başına 2.92 makale olup, yıllık büyüme oranı ise 10.03’tür. Araştırma yayınlarının yıllara göre dağılımı Şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1: Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1 incelendiğinde, ilk çalışma yılı 1994 yılıdır. Para politikası konu alanında yayınlanan makale sayısı 2019 yılından itibaren artış göstermiştir. 2020-2022 yılları arası en fazla makalenin yayınlandığı dönem olmuştur. Bu dönemdeki makale sayıları sırasıyla 44, 51 ve 56 tanedir. 2023 yılında ise konu ile ilgili 16 tane makale yayınlanmıştır. Yayın sayısı açısından veri setinde en çok öne çıkan dergilere ilişkin bilgiler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Makalelerin yayınlandığı dergiler

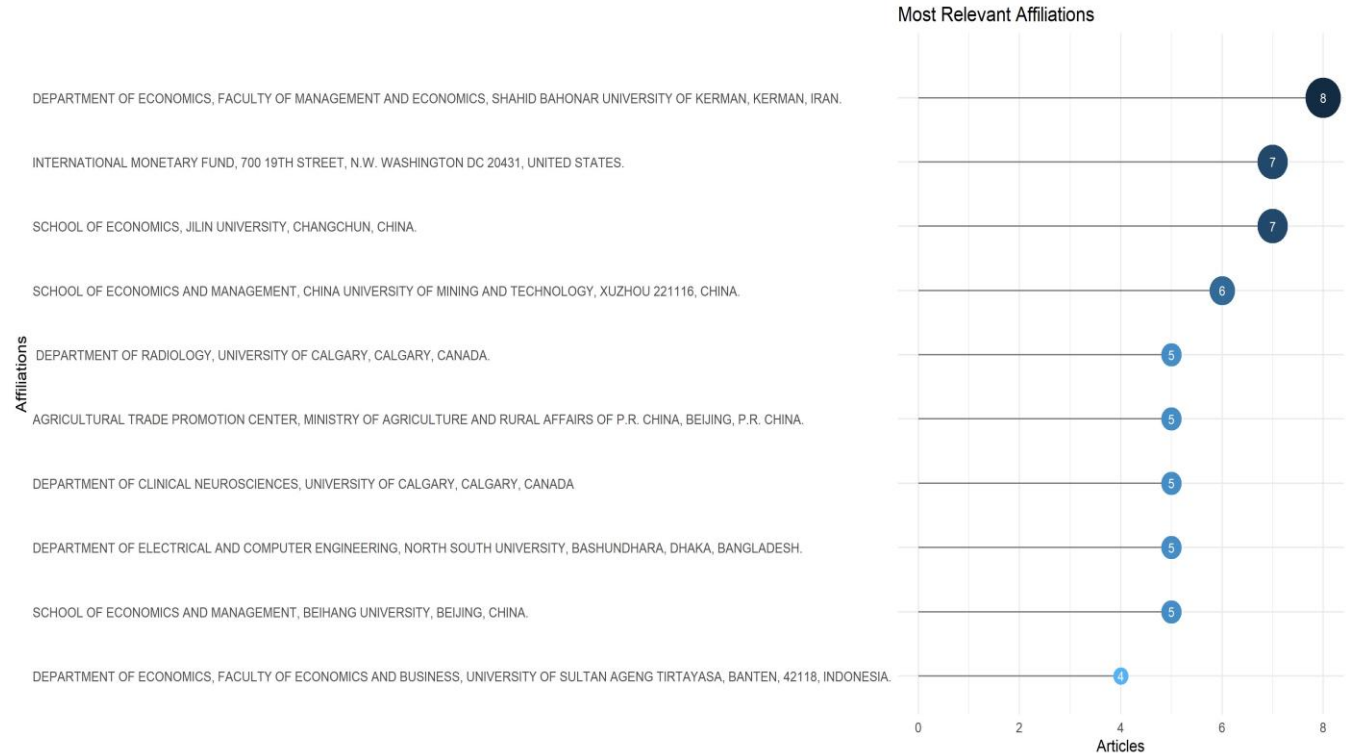
Yayınlanan dergiler	Yayın sayısı
Plos One	21
Environmental Science And Pollution Research International	19
Finance Research Letters	8
Heliyon	8
Empirical Economics	7
Journal of International Money and Finance	6
Economic Modelling	5
Economics Letters	5
Frontiers in Psychology	5

Tablo 2 incelendiğinde, Plos One dergisinde 21 makale yayınlanmıştır ve konu ile ilgili en fazla yayın yapılan dergidir. Bunu 19 makale ile Environmental Science and Pollution Research International dergisi, 8'er makale ile Finance Research Letters ve Heliyon dergileri izlemiştir. Tablo 3'te ise yıllık toplam alıntı sayısı görülmektedir.

Tablo 3: Yayınlardan alıntı yapılabilen yıllar

Yıllar	Alıntı sayısı
1994	30
1995	29
2002	22
2004	20
2011	13
2013	11
2014	10
2015	9
2016	8
2017	7
2018	6
2019	5
2020	4
2021	3
2022	2
2023	1

Tablo 3 incelendiğinde, para politikası alanında yayınlanan çalışmalardan en fazla alıntı 30 alıntı ile 1994 yılındaki çalışmalardan oldu. 29 alıntı ile 1995 yılı en fazla alıntının yapıldığı ikinci yıl oldu. Üçüncü en fazla alıntının yapıldığı yıl 22 alıntı ile 2002 yılıdır. Ayrıca veri setinden en fazla bağlantısı olan kurumları incelemek de mümkün olmaktadır (Şekil 2).

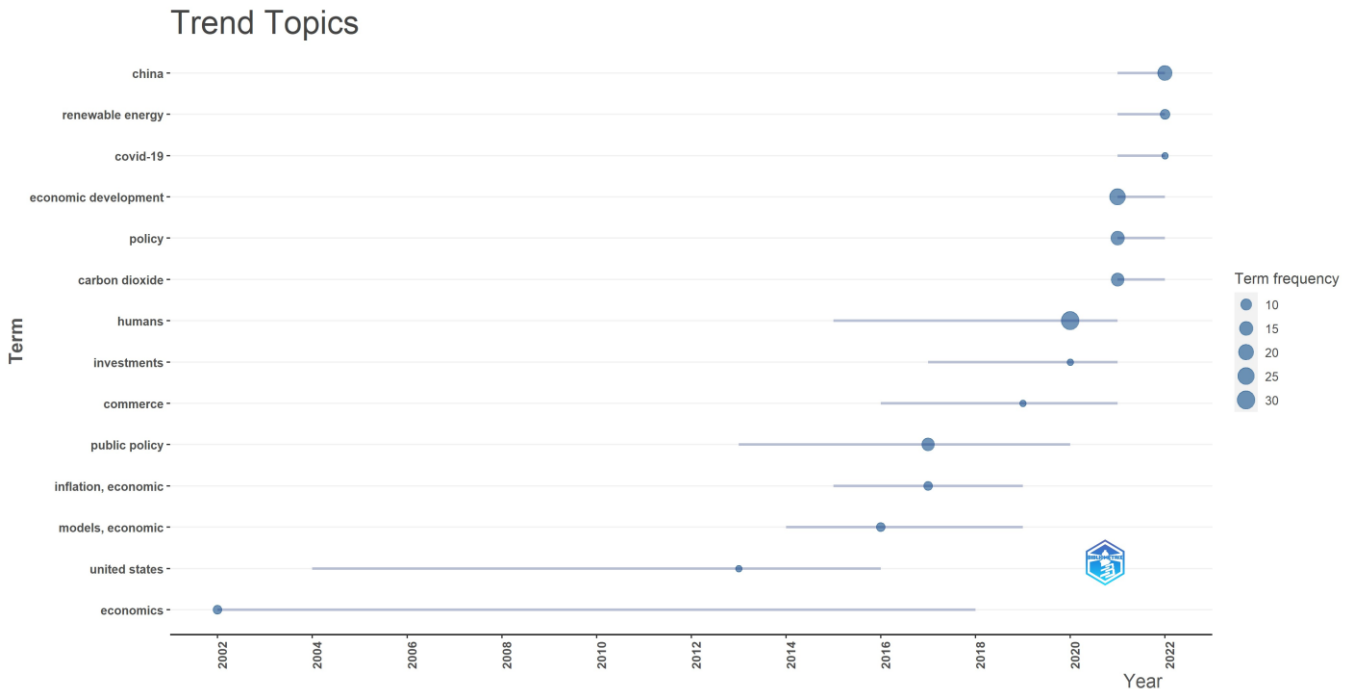
Şekil 2: En ilgili bağlantılı olan kurumlar

Şekil 2'de görüldüğü gibi, Kerman Shahid Bahonar Üniversitesi, Uluslararası Para Fonu ve Jilin Üniversitesi para politikası üzerine en fazla araştırma yapan kurumlar olarak dikkat çekmektedir. Para politikası konusu ile ilgili çalışmalarda en fazla tekrarlanan kelimeler Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3: Kelime Bulutu

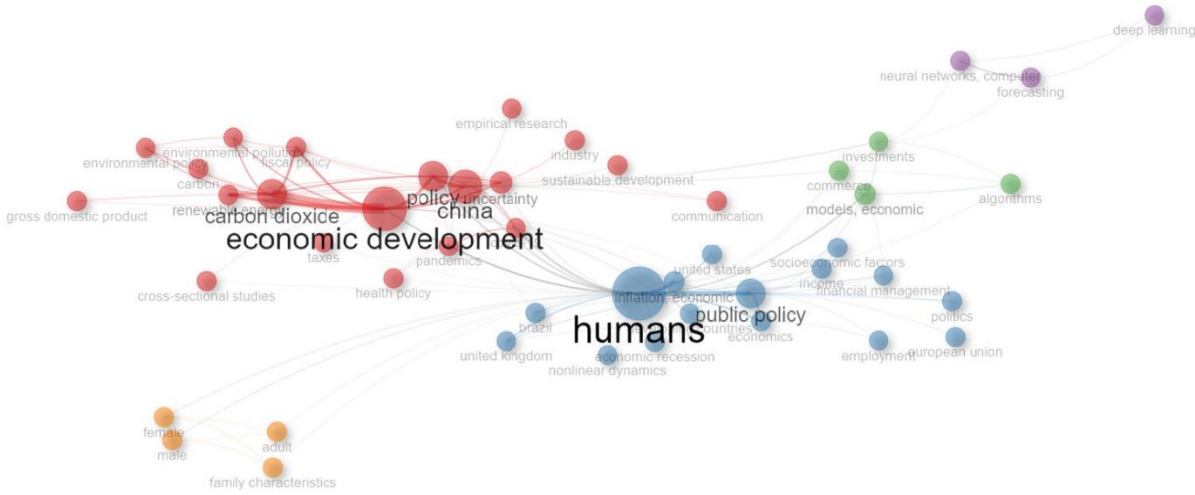
Şekil 3'te sunulan kelime bulutu, bu çalışmada yazarlar tarafından en çok kullanılan anahtar kelimeleri temsil etmektedir. Kelimenin boyutunun artması ve merkeze yaklaşması, kelimenin kullanım sıklığının arttığını gösterir. En çok kullanılan alana özgü kelimelerin hepsinin ortalanmış olduğu görülmektedir. En sık kullanılan kavramların birbirleriyle olan ilişkileri ele alındığında "humans", "economic development", "China", "policy", "carbon dioxide", "public policy", "uncertainty", "renewable energy", "economics" ve "fiscal policy" kavramları ortaya çıkmaktadır. Şekil 4, dahil edilen trend konularını göstermektedir.

Şekil 4: Trend konular

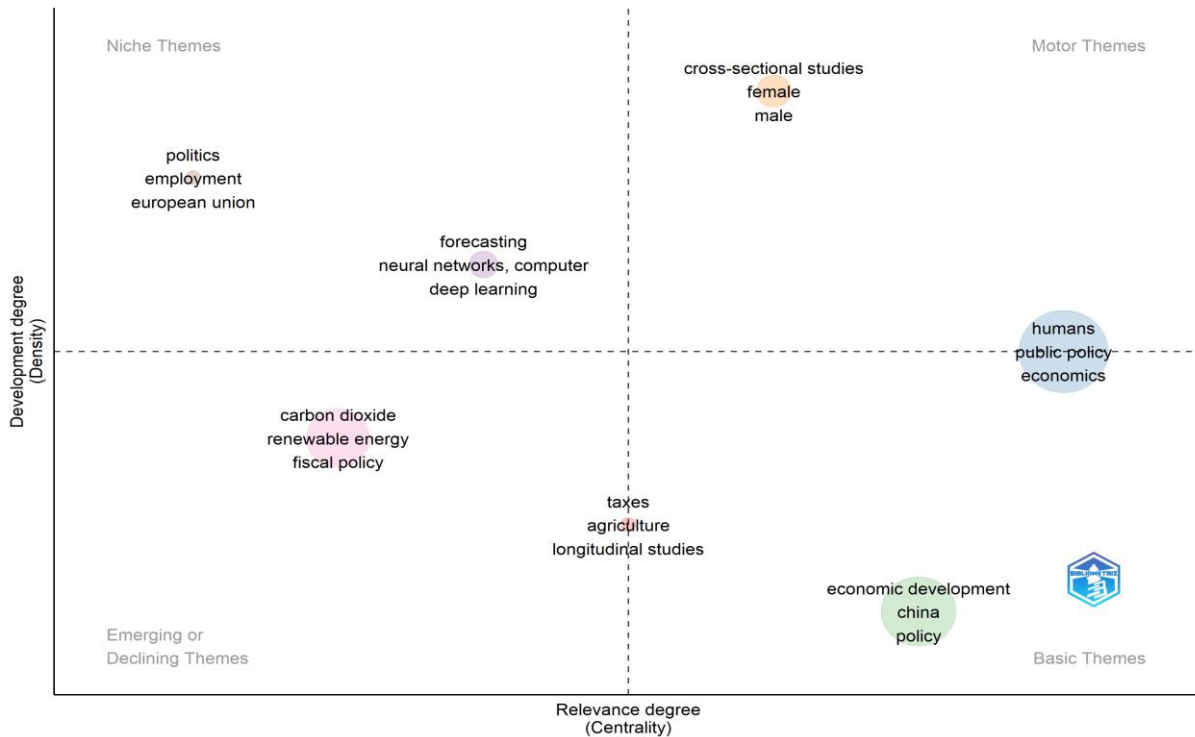
Şekil 4'te ilgili alandaki trend konular gösterilmektedir. Bu çalışmada kelime sıklığı en az üç kelimeyle, yıllık kelime sayısı ise beş kelimeyle sınırlandırılarak kabarcık boyutuna ulaşılmıştır. Anahtar kelimeler bu şekilde değerlendirilir. 2015'ten 2021'e kadar "humans" trendi var. En trend yıl ise 2020. 2021-2022 yılları arasında trend "economic development" olacak gibi görünüyor. En trend yıl ise 2021. "China" teması 2021-2022'de trend haline geldi. En trend olduğu yıl 2022'dir. "policy" ağırlıklı olarak 2021'den 2022'ye kadar geçecek gibi görünüyor. En trend yıl ise 2021. " carbon dioxide " kavramı 2021-2022 yılları arasında sıklıkla karşımıza çıkıyor ve en trend yıl 2022 olarak belirleniyor. " public policy " konusu ise 2013-2020 yılları arasında trend olacak gibi görünüyor. En trend yılı ise

2017. “renewable energy” konusu 2021-2022 arasında trend olmuş, en trend olduğu yıl 2022’dir. “models, economic” konusu 2014-2019 arasında trend olmuş, en trend olduğu yıl 2016’dır. “United States” konusu 2004-2016 arasında trend olmuş, en trend olduğu yıl 2013’dür. “economics” konusu 2002’den 2018’e kadar trend olmuştu ve en trend olduğu yıl 2002’ydi. Şekil 5’te kelime ağı ele alınmıştır.

Şekil 5: Kelime ağı

Şekil 5’de 5 farklı kümenin bulunduğu, anahtar kelime ağı haritası görülmektedir. Bu kümelerin, başta “humans”, “public policy” kavramları olmak üzere mavi küme, başta “economic development”, “China”, “carbon dioxide” ve “policy” anahtar kelime kavramını kapsayan kırmızı küme görülmektedir. Üçüncü yeşil kümede “models, economic”, “algorithms”, “investments” ve “commerce”, dördüncü mor kümede “neural networks”, “computer forecasting” ve “deep learning”, beşinci turuncu kümede ise “male”, “female”, “adult”, “family characteristics” kavramları görülmüştür. Kavramların tematik haritası Şekil 6’da sunulmuştur.

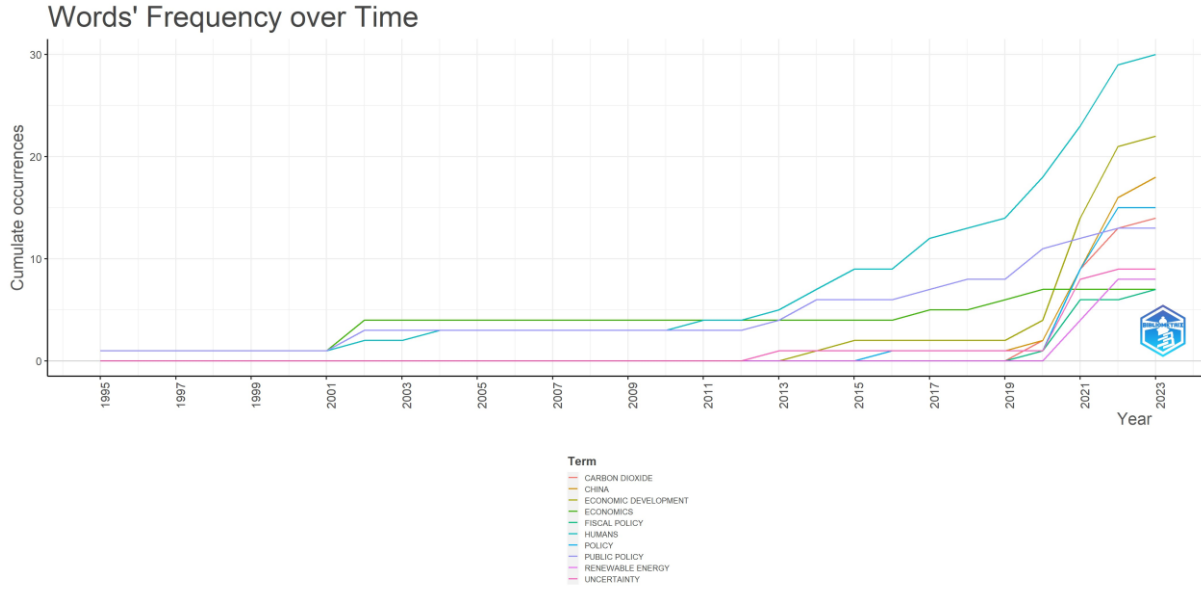

Şekil 6: Kavramların tematik haritalandırılması

Yukarıdaki Şekil 6’daki kelimelerin tematik haritası incelendiğinde, “humans”, “public policy”, “economics”, “cross-sectional studies”, “female”, “male” kelimelerinin motor temalar içerisinde olduğu belirtilebilir. Bu kavramların basit konularla ilişkilendirildiği ancak bunlarla pek bağlantısının olmadığı söylenebilir. Bu kavramlar hem merkezi hem de yaygın olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla hem sık kullanılması hem de diğer maddelerle daha yakından ilişkili olması nedeniyle belgedeki en etkili konuların bunlar olduğu söylenebilir. “Forecasting”, “neural networks, computer”, “deep learning” ile “politics”, “employment”, “European Union” kavramları ise niş temalar içerisinde yer

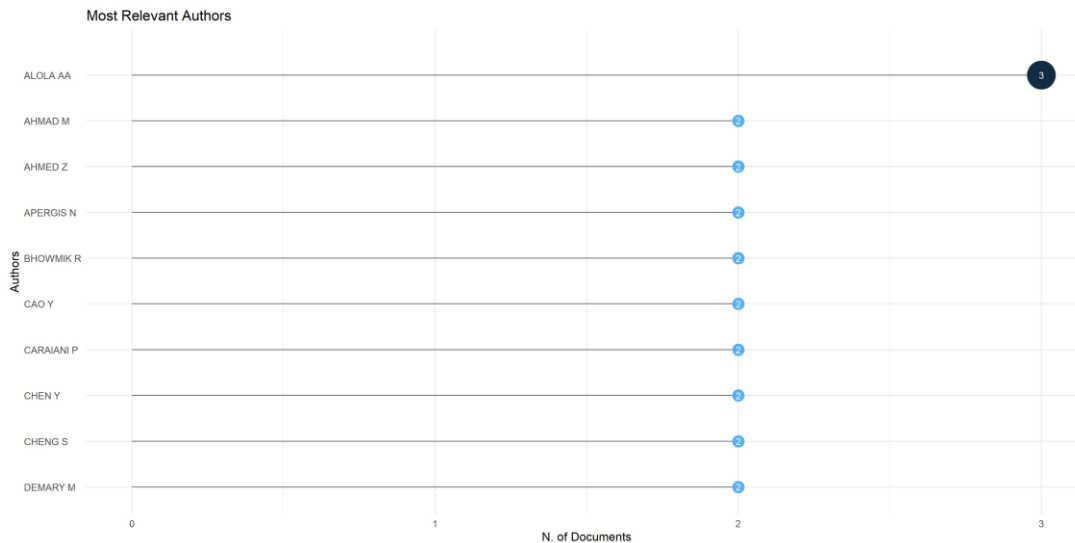
almıştır. “Carbon dioxide”, “renewable energy”, “fiscal policy” ile “taxes”, “agriculture”, “longitudinal studies” kavramları da kaybolan ya da yeni ortaya çıkan temalar içinde bulunmuştur. Bu kavramların ise basit temalar ile ilişkili olsa da onlar ile bağlantısının az oldukları görülmüştür. “Economic development”, “China”, “policy” kavramları basit temalar içinde olmuştur. Araştırma kapsamında bulunan kelimelerin düşüş ve yükselişine ait grafik Şekil 7’de sunulmuştur.

Bu kavramların basit konularla ilişkilendirildiği ancak bunlarla pek bağlantısının olmadığı söylenebilir. Bu kavramlar hem merkezi hem de yaygın olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla hem sık kullanılması hem de diğer maddelerle daha yakından ilişkili olması nedeniyle belgedeki en etkili konuların bunlar olduğu söylenebilir.

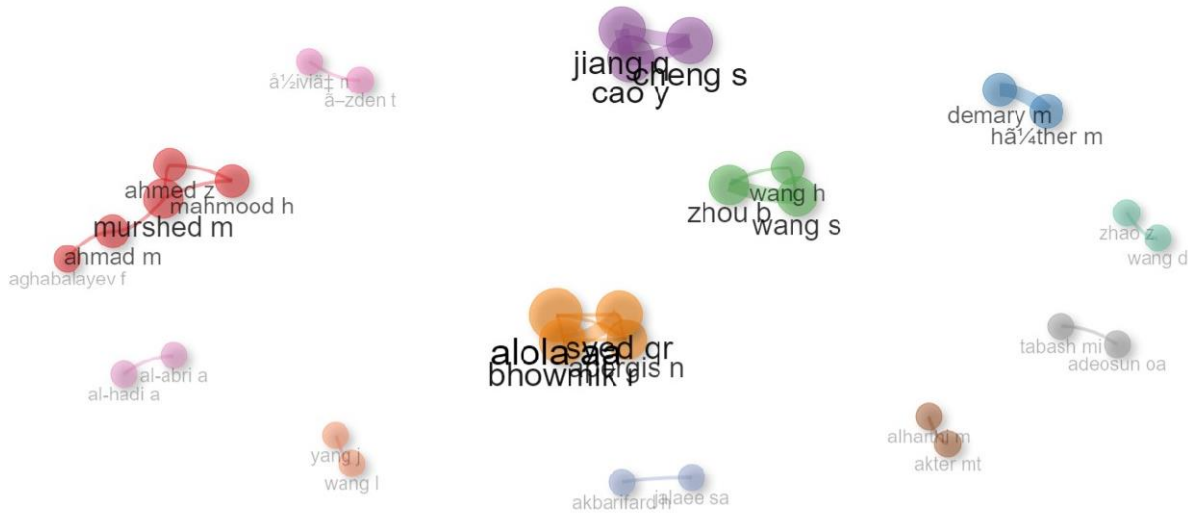
Şekil 7: Birikimli kelime büyümesi

Şekil 7'deki anahtar kelime oluşumlarının kümülatif kelime dinamikleri, 1994-2023 döneminde yazarlar tarafından kullanılan anahtar kavramların yükselişini ve düşüşünü göstermektedir. Para politikası araştırmalarında en fazla dikkat çeken terimler carbon dioxide, China, economic development, economics, fiscal policy, humans, policy, public policy, renewable energy ve uncertainty konularıdır. Yazarların en fazla tercih ettiği kelimelerden olan “humans” 2010, “economic development ” 2015, “China” 2014 ve “policy” kavramı ise 2020 yılından itibaren yükseliş eğilimi göstermiştir. Ayrıca “carbon dioxide” 2020, “public policy” 2002, “uncertainty” 2013, “renewable energy” 2021, “economics” 2018 ve “fiscal policy” kelimesinin ise 2020 yılından itibaren daha sık kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak en fazla makalesi olan yazarlar Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8: Konu kapsamında en fazla makale üreten yazarlar

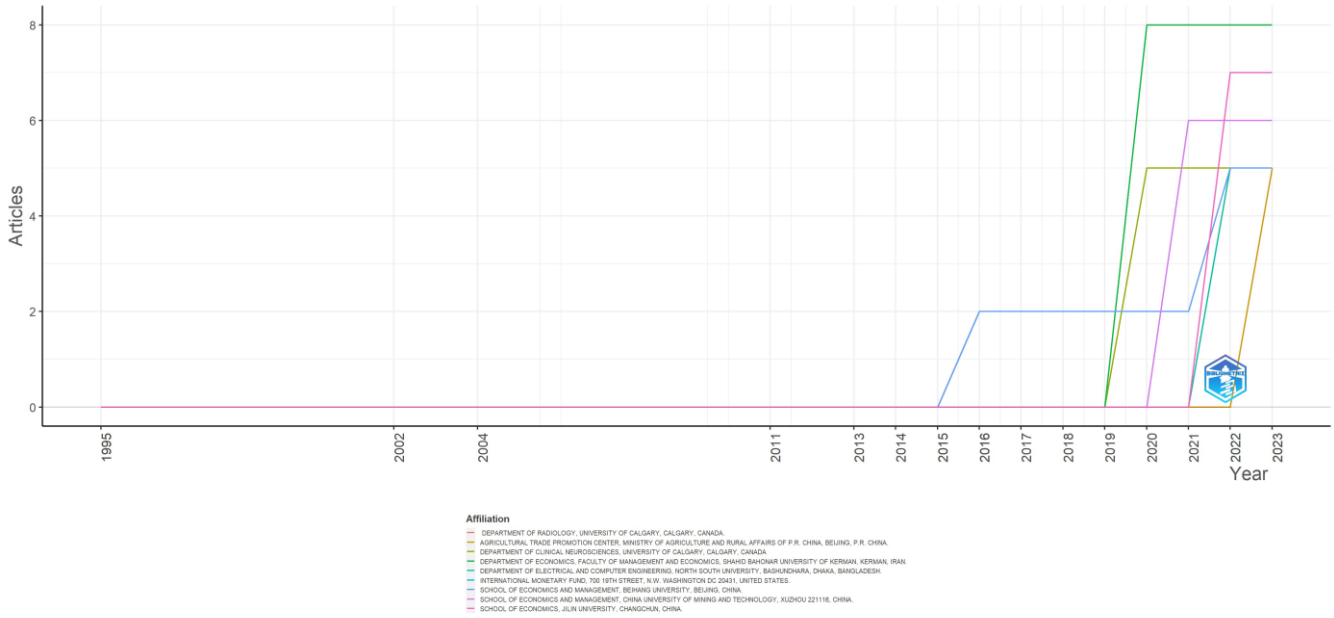
Şekil 8’de görüldüğü gibi, analiz yapılan zaman aralığında para politikası çalışmaları kapsamında en fazla makaleye sahip yazarların Alola A. (F=3) olduğu görülmüştür. Sonra Ahmad M., Ahmed Z., Apergis N., Bhowmik R., Cao Y., Carainani P., Cheng S. ve Demary M. (F=2) isimli yazarların daha fazla makale yayınladıkları saptanmıştır. Şekil 9’da ise iş birliği ağının yazarlara göre dağılımı sunulmuştur.

Şekil 9: Yazarların işbirliği ağı

Şekil 9’da para politikası alanındaki yayınlar kapsamında anahtar kavramlarla gerçekleşen sınırlamalar ile erişilen veriler yardımıyla yazarlara dayanan iş birliği ağı analiz edilmiştir. Aynı renkte bulunan kümede birlikte çalışan yazarların buldukları yeri işaret etmektedir. Daire boyutu ile en çok iş birliği yapan yazarların Alola A., Bhowmik R., Jiang Q., Cheng S., Cao Y., Zhou B., Wang S., Murshed M., Ahmad M., Ahmed Z., Mahmood H., Demary M. ve Hather M. olduğu tespit edilmiştir. Bu yazarlar işbirliği ağlarında önemli bir konuma sahiptir. Üniversitelerin yayın açısından büyümelerini gösteren grafik Şekil 10’da sunulmuştur.

Affiliations' Production over Time

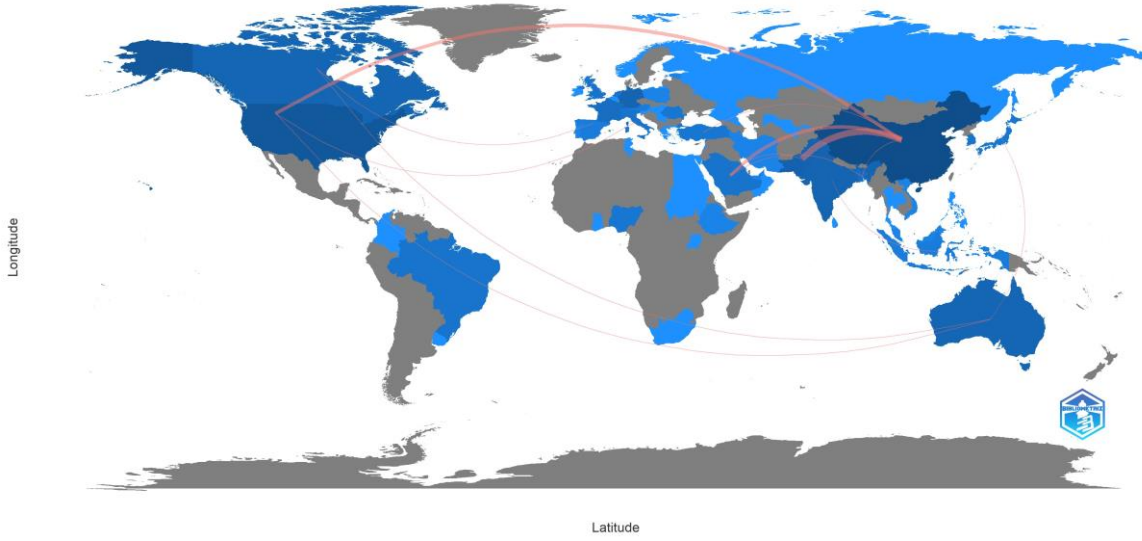

Şekil 10: Üniversitelerdeki Yayın Artışları

Şekil 10’da üniversitelerin yayın artışları değerlendirildiğinde, Çin Teknoloji Madencilik Üniversitesi’nin 2020 yılında yayına başlayıp 2021 yılında toplam 6 makaleye ulaştığı saptanmıştır. Çin Beihang Üniversitesi’nin 2016 yılında 2 yayına sahip olduğu, 2022 yılında toplamda 6 makaleye sahip olduğu görülmüştür. İran Kerman Shahid Bahonar Üniversitesi 2019 yılında katkı sağlamaya başlamış ve 2023 yılında 8 yayına ulaşmıştır. Kanada Calgary Üniversitesi 2019 yılında 2 yayın ile alana katkı sağlamış ve 2021 de bu sayı 5 olmuştur. Çin Jilin Üniversitesi 1995

yılında yayın yapmaya başlayıp 2022 yılında ise toplamda 7 tane yayın yapmıştır. Ülkeler arasındaki yayın iş birliğini gösteren harita Şekil 11’de sunulmuştur.

Country Collaboration Map

Şekil 11: Ülkelerin Yayın İş Birliği Haritası

Şekil 11’e göre para politikası alanında yapılan bilimsel çalışmalarda iş birliğinde ilk sıralarda olan ve en fazla katkıda bulunan ülkelerin, Çin, Kanada ve Pakistan olduğu görülmüştür. Çin 14 farklı ülkeyle bağlantılı, Kanada ve Pakistan’ın 10 farklı ülkeyle bağlantılı çalışmalar yaptığı ifade edilebilir. En fazla işbirliği yapılan ülkeler şöyle sıralanmıştır: Çin ve Pakistan arasında 6 iş birliği, Çin ve Suudi Arabistan arasında 3 iş birliği ve Çin ve ABD arasında 3 iş birliği olduğu saptanmıştır. Ülkeler arası işbirliği sıklığını gösteren bilgiler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Ülkeler arası en sık işbirliği olanlar

Ülkeden	Ülkeye	N
Çin	Pakistan	6
Çin	Suudi Arabistan	3
Çin	ABD	3
Avustralya	Japonya	2
Bangladeş	Suudi Arabistan	2
Kanada	Avustralya	2
Kanada	Fransa	2
Çin	Bangladeş	2
Çin	Türkiye	2
Hindistan	Endonezya	2
Pakistan	Suudi Arabistan	2
ABD	Avustralya	2
ABD	İtalya	2

Tablo 4 incelendiğinde, en yüksek işbirliği sıklığı Çin'den Pakistan'a (N=6) olurken, bunu Çin'den Suudi Arabistan'a (N=3) ve Çin'den ABD'ye (N=2) olan işbirliği takip ediyor. Bunun dışında Avustralya ile Japonya, Bangladeş ile Suudi Arabistan, Kanada ile Avustralya, Kanada ile Fransa, Çin ile Bangladeş, Çin ile Türkiye, Hindistan ile Endonezya, Pakistan ile Suudi Arabistan, ABD ile Avustralya, ABD ile İtalya arasındaki çalışma ortaklıkları da dikkat çekiyor. Bu ülkeler arasındaki işbirliği sayısı 2’dir.

Çizmeçioğlu ve Akman (2021)’in kripto para konulu çalışmasında ortak yazarlı yayın görselinde ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, Çin, Avustralya ve Rusya gibi ülkeler ön plana çıkmıştır. Bu çalışmada birbirleriyle en fazla işbirliği içinde olan bazı ülkelerle benzer ilişki göstermiştir. Başka bir çalışmada ise Türkiye'nin ülke işbirliği ağı içinde ağırlıklı olarak gelişmiş ülkelerle iş birliği yaptığı, ayrıca Pakistan, İran, Mısır gibi ülkelerle de iş birliği yaptığı belirlendi (Bozkurt ve Gökmenoğlu, 2023). Ülkeler arası işbirliği açısından bu çalışmadaki ülkelerden farklılık göstermiştir. Anahtar kelime analizi değerlendirildiğinde Gökmenoğlu ve Yavuz (2022)’un çalışmasında “fiscal policy”, “government spending”, “economic growth”, “government expenditure” ve “e62” anahtar kelimeleri en sık kullanılan kelimeler olmuştur. Bu çalışmadaki birkaç kelime dışında farklılık görülmüştür.

SONUÇ

Web of Science veri tabanında, para politikasına ait araştırmalardan elde edilen verilerin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Para politikası çalışmaları alanındaki ilişkiler farklı açılardan değerlendirilmiştir.

Konu ile ilgili makale sayısında 2019-2022 yılları arasında, önceki yıllara göre artışlar olmuştur. En fazla makale sayısına 56 makale ile 2022 yılında ulaşılmıştır. Bu konuyla ilgili tüm araştırma veri setinde en fazla makalenin hangi kaynakta yer aldığı kontrol edildiğinde Plos One'ın 21 eserle ilk sırada yer aldığı görülüyor. Bunu 19 eser ile Environmental Science and Pollution Research International dergisi izlemiştir. Ayrıca, Finance Research Letters, Heliyon ve Empirical Economics dergilerin de bu alanda etkin oldukları tespit edilmiştir.

Makalelerde kullanılan kelimelerin sıklık düzeyi incelendiğinde, “humans” kelimesi başta olmak üzere economic development”, “China”, “policy”, “carbon dioxide” “public policy”, “uncertainty”, “renewable energy”, “economics” ve “fiscal policy” kavramları görülmektedir.

Trend konuları bakımından “humans” kelimesi 2015-2021 yılları arasında trend olarak belirlenirken, en popüler yıl ise 2020 olarak tespit edilmiştir. 2021-2022 döneminde ise “economic development” kelimesi trendin yönü olacak gibi görünüyor. En trend yılı 2021'dir. "China" kelimesinin 2021'den 2022'ye kadar trend olduğu ve 2022'de en trend olduğu söylenebilir. "policy" ise 2021-2022 arasında ilgi görüyor ve en trend olduğu yıl ise 2021. 2021-2022'de trend olan "carbon dioxide" kelimesinin en çok görüldüğü yıl 2021 oldu.

Kelimelerin birbirleriyle olan ilişkilerinin seviyeleri anahtar kelime ağı tablosu ile tespit edilmiştir. Başta “humans”, “public policy”, “economics” kavramlarının bulunduğu bir küme görülmüştür. İkincisi “economic development”, “China” ve “carbon dioxide” kelimelerinin bulunduğu grup saptanmıştır. Üçüncü grubun başında “models, economic” anahtar kelimesi yer almıştır. Dördüncü kümede “forecasting”, “neural network”, “deep learning”, “computer” ve beşinci kümede ise “family characteristics”, “male”, “female” ve “adult” kavramlarının olduğu belirlenmiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda bibliyometri analizi çalışmaların yaygınlaşması para politikası gibi birçok konuyu içeren ekonomi alanında yapılan çalışmalara rehber olarak önemli katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Akkaya, Y., Gürkaynak, R.S. 2012. Cari açık, bütçe dengesi, finansal istikrar ve para politikası: Heyecanlı bir dönemin izi. İktisat İşletme ve Finans, 27(315): 93-119

Aria M., Cuccurullo C. 2017. bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. Journal of Informetrics. doi: 10.1016/j.joi.2017.08.007

Bozca, S. 2022. Rekreasyon Fırsat Dağılımı: Bibliyometrik Bir Araştırma (709393) [Yüksek Lisans Tezi / Akdeniz Üniversitesi] Sosyal Bilimler Üniversitesi Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Antalya.

Bozkurt, A.A., Gökmenoğlu, M. 2023. Enflasyon ve İşsizlik Arasındaki İlişkiyi Konu Alan Çalışmaların Bibliyometrik Ağ Analizi. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 24(2): 78-110.

Carrion-i-Silvestre, J.L., Kim Dukpa Perron, P. 2009. GLS-Based Unit Root Tests with Multiple Structural Breaks Under Both the Null and the Alternative Hypotheses. Econometric Theory, 25: 1754-1792.

Çetin, M.Ö. 2016. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Uygulamalarının Gelişimi. Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 8(14): 67-101, DOI: 10.14784/jfrs.87278

Çizmecioglu, S., Akman, A.Z. 2021. Blok zincir ve kripto para konularının bibliyometrik bir analizi: 2015-2020 dönemi. Business, Economics and Management Research Journal, 4(1): 1-16

Egghe, L. Rousseau, R. 2002. Co-citation, bibliographic coupling and a characterization of lattice citation networks. Scientometrics, 55(3): 349–361. doi.org/10.1023/A:1020458612014

Eğilmez, M. 2012. Güncellenmiş Para Politikası Uygulamaları. Kendime Yazılar. <http://www.mahfiegilmez.com/2012/09/guncel-para-politikas.html>.

Gaviria-Marin, M., Merigo, J.M., Baier-Fuentes, H. 2019. Knowledge management: A global examination based on bibliometric analysis. Technological Forecasting and Social Change, 140: 194-220

Gertler, M., Karadi, P. 2011. A model of unconventional monetary policy. Journal of Monetary Economics, 58: 17-34.

- Gökmenoğlu, M., Yavuz, İ.S. 2022. Kamu Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisine Yönelik Çalışmaların Bibliyometrik Ağ Analizi. Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Denizli, 52: 231-252.
- Haydaroğlu, C. 2022. Enflasyon Konusunun Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerine Yansımaları: Bibliyometrik Analiz Yöntemi. Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(3): 327-341.
- Henriksen, D. 2016. The rise in co-authorship in the social sciences (1980–2013). *Scientometrics*, 107(2): 455476. doi: 10.1007/s11192-016-1849-x
- Hu, J., Zhang, Y. 2015. Research patterns and trends of recommendation system in China using co-word analysis. *Information Processing and Management*, 51(4): 329–339. doi: 10.1016/j.ipm.2015.02.002
- Kara, A.H. 2012. Küresel Kriz Sonrası Para Politikası. TCMB Çalışma Tebliği. Tebliğ No: 12/17, Ankara.
- Khandelwal, C., Kumar, S., Sureka, R. 2022. Mapping the intellectual structure of corporate risk reporting research: a bibliometric analysis. *International Journal of Disclosure and Governance*, 19(2): 129–143. doi: 10.1057/s41310-022-00141-9
- Kurutkan, M.N., Orhan, F. 2018. Bilim Haritalama, Bibliyometrik Analiz ve Kitap ile İlgili Genel Hususlar. M. N. Kurutkan ve F. Orhan (Editör), Sağlık Politikası Konusunun Bilim Haritalama Teknikleri ile Analizi (s.1-12). İksad Publishing House.
- Maki, D. 2012. Tests for Cointegration Allowing for an Unknown Number of Breaks. *Economic Modelling*, 29(5): 2011-2015
- Noyons, E., Moed, H., Van Raan, A. 1999. Integrating Research Performance Analysis and Science Mapping. *Scientometrics*, 46(3): 591-604.
- Pritchard, A. 1969. *Statistical Bibliography or Bibliometrics*. Japan: Journal of Documentation. 25(4): 348-349.
- Serel, A., Özkurt, İ.C. 2014. Geleneksel Olmayan Para Politikası Araçları ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 22: 56-71. Doi: <http://dx.doi.org/10.11611/JMER247>
- Şişik, L. 2022. Gastronomi Alanındaki Uluslararası Araştırma Eğilimleri: Web of Science (WOS) Veri Tabanında Yer Alan 1995-2018 Yıllarına Ait Makalelerin Bibliyometrik Analizi (725636). Doktora Tezi / İstanbul
- Tekin, T. G. 2023. Türkiye’de Yazılan Kripto Para Temalı Doktora Tezlerinin Bibliyometrik Analizi. *Journal of History School*, 64: 1217-1236.
- Van Eck, N.J., Waltman, L. 2022. VOSviewer Manual version 1.6.18. CWTS Meaningful Metrics. CWTS Meaningful Metrics. Erişim: https://www.vosviewer.com/documentation/Manual_VOSviewer_1.6.8.pdf
- Tanınmış Yücememiş, B., Alkan, U., Dağıdır, C. 2015. Yeni Bir Para Politikası Aracı Olarak Faiz Koridoru: Türkiye’de Para Politikası Kurulu Faiz Kararlarının Enflasyon Üzerindeki Etkisi. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 7(13): 449-478. DOI: 10.14784/jfrs.02508